

АНОТАЦІЯ
навчальної дисципліни

«Психодіагностика у соціальній сфері»

(ВИБІРКОВА ДИСЦИПЛІНА)

Опис дисципліни

<i>Кількість кредитів</i>	– 8
<i>Загальна кількість годин</i>	– 240 год.
<i>Семестр</i>	– 3-й
<i>Лекції</i>	– 48 год.
<i>Практичні, семінарські</i>	– 48 год.
<i>Самостійна робота</i>	– 144 год.
Вид підсумкового контролю	– залік.

Керівник курсу: Корнят В.С., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

Анотація дисципліни:

Дисципліна є *вибірковою* складовою навчального плану.

Як вибіркова складова, вивчення дисципліни дозволить студенту сформувати індивідуальну освітню траєкторію.

Мета вибіркової навчальної дисципліни «Психодіагностика у соціальній сфері» є засвоєння студентами теоретичних знань у галузі психодіагностики; формування комплексних практичних умінь і навичок здійснення психодіагностичної діяльності; підвищення рівня професійної компетентності майбутніх соціальних педагогів, соціальних працівників.

Завдання курсу:

- ознайомити з основними теоретичними напрямками психологічної діагностики;
- навчити ставити конкретні цілі діагностичної та підбирати і використовувати відповідні методи;
- сформувати науковий підхід до вивчення особливостей психічного життя людей різного віку;
- ознайомити студентів з базовими і науковими поняттями теорії і практики психологічної діагностики;
- розвивати у студентів психологічні вміння та навички використовувати теоретичні та практичні знання з психології у психодіагностичній соціального педагога, уміння здійснювати психодіагностичні заходи та оцінювати їх ефективність;
- оволодіти уміннями використовувати різні методи, психотехніки та технології практичної психодіагностики.

Програмні компетентності

Інтегральна компетентність:

- ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності, процесу навчання, що передбачає проведення досліджень та застосування певних теорій, методів соціальної роботи, соціально-психологічної реабілітації та науково-дослідної, науково-педагогічної діяльності характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог. Загальні компетентності:

Загальні компетентності:

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної

області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК12. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК13. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети

ЗК14. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Фахові компетентності:

ФК1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

ФК2. Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів.

ФК4. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.

ФК5. Здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінки потреб вразливих категорій громадян, у тому числі, які опинилися в складних життєвих обставинах.

ФК8. Здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи з соціальними об'єктами в польових і лабораторних умовах.

ФК9. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів.

ФК10. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.

ФК11. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.

ФК12. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту.

ФК15. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад.

ФК19. Здатність оцінювати результати та якість професійної діяльності у сфері соціальної роботи.

Програмні результати навчання:

ПРН4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми.

ПРН6. Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення заходів, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях.

ПРН7. Використовувати спеціалізоване програмне забезпечення у ході розв'язання професійних завдань.

ПРН11. Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.

ПРН13. Використовувати методи соціальної діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів клієнтів.

ПРН 24. Здійснювати соціально-педагогічну діяльність на партнерських засадах, налагоджувати співпрацю з представникам різних професійних груп та громад, створювати умови для розвитку особистості, її здібностей.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ:

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи психодіагностики

- Тема 1. Психодіагностика як наука. Історія становлення психодіагностики як науки.
- Тема 2. Етапи психодіагностичного обстеження. Відмінність між психологічним та психіатричним діагнозом. Види психологічного діагнозу.
- Тема 3. Складові психологічного портрету особистості, методики, які використовуються при його складанні.
- Тема 4. Тест як особливий метод психодіагностики.
- Тема 5. Історія розвитку психометрії.
- Тема 6. Надійність, валідність тесту, методи перевірки.
- Тема 7. Види стандартизації та адаптації тесту.
- Тема 8. Позитивні та негативні сторони тестового методу дослідження особистості.
- Тема 9. Методи психодіагностики та їх класифікації.

Змістовий модуль 2. Практика застосування методів психодіагностики у соціальній роботі

- Тема 10. Непараметричні методи психодіагностики. Види спостереження, правила його проведення, типові помилки дослідника-спостерігача, методи їх уникнення.
- Тема 11. Види експерименту, особливості проведення природніх експериментів, етичні норми використання експериментального методу.
- Тема 12. Види опитування. Бесіда та її види. Інтерв'ю як особливий вид опитування.
- Тема 13. Правила складання питань для інтерв'ю та анкет.
- Тема 14. Контент-аналіз та графологія.
- Тема 15. Методи психодіагностики індивідуальних особливостей особистості: темперамент, характер, інтелект, здібності. Багатофакторні опитувальники.
- Тема 16. Психодіагностика міжособистісних стосунків. Класифікація методів психодіагностики міжособистісних стосунків.
- Тема 17. Соціометричне дослідження міжособистісних стосунків.
- Тема 18. Проективні методи у психодіагностиці, їх особливості.
- Тема 19. Різновиди проективних методів. Переваги та недоліки проективних методів дослідження.
- Тема 20. Особливості інтерпретації проективних методів.

Рекомендована література

Базова

1. Галян І.М. Психодіагностика : навч. посіб. / Ігор Михайлович Галян. – К. : Академвидав, 2009. – 464 с.
2. Гузенко В.А. Психологічна діагностика : навчально-методичний посібник / В.А. Гузенко, Ю.В. Тудорцева ; Міністерство освіти і науки країни, Одеський національний політехнічний університет. – Одеса : Вадим Вікторович Букаєв, 2013. – 267 с.
3. Зубрицька-Макота І.В. Психодіагностика : навч.-метод. посібник / І.В. Зубрицька-Макота. – Львів : СПОЛОМ, 2013. – 346 с.
4. Комінко С.Б. Кращі методи психодіагностики : навч. посіб. / С.Б. Комінко, Г.В. Кучер; Тернопільська академія народного господарства. – Тернопіль, 2005. – 408 с.
5. Корольчук М.С. Психодіагностика : навчальний посібник / В.М. Корольчук, В.І. Осьодло // За заг. ред.. В.М. Корольчука – К. : Ельга, Ніка-Центр, 2007. – 400 с.
6. Поліщук С.А. Методичний довідник з психодіагностики : навч.-метод. посібник / С.А. Поліщук. – Суми, ВТД «Університетська книга», 2009. – 442 с.
7. Психологу для роботи : діагностичні методики : збірник / [уклад.: М.В. Лемак, В.Ю. Петрище]. – вид. 2-ге, виправл. – Ужгород : Олександр Гаркуша, 2012. – 616 с.
8. Терлецька Л.Г. Вікова психологія і психодіагностика : підручник / Л.Г. Терлецька – К. : Видавничий дім «Слово», 2013. – 608 с.
9. Шамлян К.М. Проективні методи дослідження особистості : підручник / Каріна Шамлян, Марина Кліманська ; Міністерство освіти і науки України, Львівський національний університет імені Івана Франка. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2014. – 456 с.

Допоміжна:

10. Маковська О.А. Психодіагностика професійної придатності : навчально-методичний посібник / Олена Анатоліївна Маковська ; Міністерство освіти і науки України, Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка. – Глухів : РВВ ГНПУ ім. О. Довженка, 2015. – 70 с.
11. Моргун В.Ф. Основи психологічної діагностики : навч. посібник для студ. вищих навч. закладів / В.Ф. Моргунов, І.Г. Тітов. – К. : Видавничий дім «Слово», 2009. – 464 с.
12. Чернуха Н.М. Діагностика професійно-психологічної компетентності майбутніх педагогів : методичний збірник / Н.М. Чернуха, Т.О. Саврасова-В'юн. – Київ, 2015. – 88 с.

Інтернет-ресурси:

13. Краснова Н.В. Роль діагностики у професійній діяльності соціального педагога / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/NVUu/Ped/2008_15/krasnova.pdf
14. Парфенович І. Соціальна діагностика (лекції) [Електронний ресурс] / І. Парфенович. Режим доступу: <http://studentam.net.ua/content/category/35/208/114/>
15. Психологічні тести : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.psyfactor.org/lybr101.htm
16. Психологічні тести : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.psylist.net/praktikum.